

ELS CENTRES DE DOCUMENTACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ

Centre de documentació de la memòria

La documentació serveix per:

- No perdre la memòria i donar continuïtat a les intervencions per a la integració de les persones amb handicap.
- Trobar el sentit d'allò quotidià; passar de "fer experiència" a "tenir experiència".
- Contrastar amb els altres, verificar i trobar instruments adequats per comprendre la realitat i poder-la modificar.
- Passar de la "bona voluntat dels sentiments" a la "bona voluntat organitzada".
- Contribuir a la realització de bones pràctiques.

LA XARXA REGIONAL DELS CENTRES DE DOCUMENTACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ

A la Regió d'Emilia Romagna s'han creat, des de fa alguns anys, diversos Centres de Documentació per la integració dels subjectes en situació d'handicap. L'Administració va considerar, coherentment amb el seu mandat, d'establir relació amb un grup tècnic constituït per quatre estudiosos: Andrea Canevaro, Vittorio Capecci, Adriano Ferrari e Sergio Neri. El grup tècnic va fer una proposta per organitzar una xarxa de centres que tingués en compte alguns criteris considerats fonamentals que guinessin els plans necessaris per dur a terme el mandat legislatiu.

En un primer moment es va crear un centre "mare", que fos un element de referència per a la xarxa de centres i que donés a conèixer, reforçés i impulsés els altres centres de la mateixa província.

A part d'aquest primer nivell, es va crear un segon nivell de centres que per dimensió i competència en certs temes específics tinguessin una influència regional i per sobre de la regió, per exemple "l'Ausilioteca", que per la seva alta competència i qualificació no es pot reproduir a nivell provincial.

Després d'aquesta primera elecció organitzativa, la coordinació del grup tècnic amb els centres va permetre evidenciar les necessitats prioritàries, que, de moment, es poden resumir en els següents punts:

- a) la construcció de bancs de dades
- b) adopció d'un dèficit per part de cada centre

La construcció de bancs de dades

Cada centre ha hagut d'anar recollint informacions i codificar-les perquè es poguessin posar a disposició del públic, segons nivells i àmbits d'interès. Els bancs de dades es refereixen als recursos territorials i a totes aquelles situacions que poden afavorir la millora de la integració de les persones amb handicap. El públic, per tant, és genèric o està format per les persones amb handicaps, pels seus familiars, pels tècnics o pels operadors escolars o socials.

Quan es parla de recursos, cal recordar que no ens estem

referint solament a aquells reconeguts oficialment com a tal, sinó a aquells recursos humans i socials més difosos, particularment interessants quan es parla de qualitat de vida i del compromís de augmentar-la.

L'objectiu és el d'aconseguir que a tots els centres hi hagi una estructura organitzativa que possibiliti una posada en comú (dins la xarxa) de les informacions recollides, permeti una consulta fàcil per part del públic interessat i una real coordinació i col·laboració entre els diferents centres de documentació.

L'adopció d'un dèficit

Segons la lògica de la xarxa, és important que cada centre pugui oferir un ventall de informacions el més ampli possible, sobre el dèficit adoptat per part del centre, sense crear jerarquies o competitivitat entre els diferents mètodes de curació o de rehabilitació proposats.

Alhora, el centre ha d'oferir una certa contextualització de les informacions (d'on vénen, quin ús es preveu, quins són els destinataris...) per orientar en la recerca i en la interpretació de les dades.

Tenint en compte la premissa regional d'adoptar un dèficit determinat, en el Centre de Crespellano vam escollir la sordesa com un dèficit en què especialitzar les nostres recerques. L'elecció la vam fer tenint en compte motius contingents, encreuament de necessitats i els recursos disponibles a la zona.

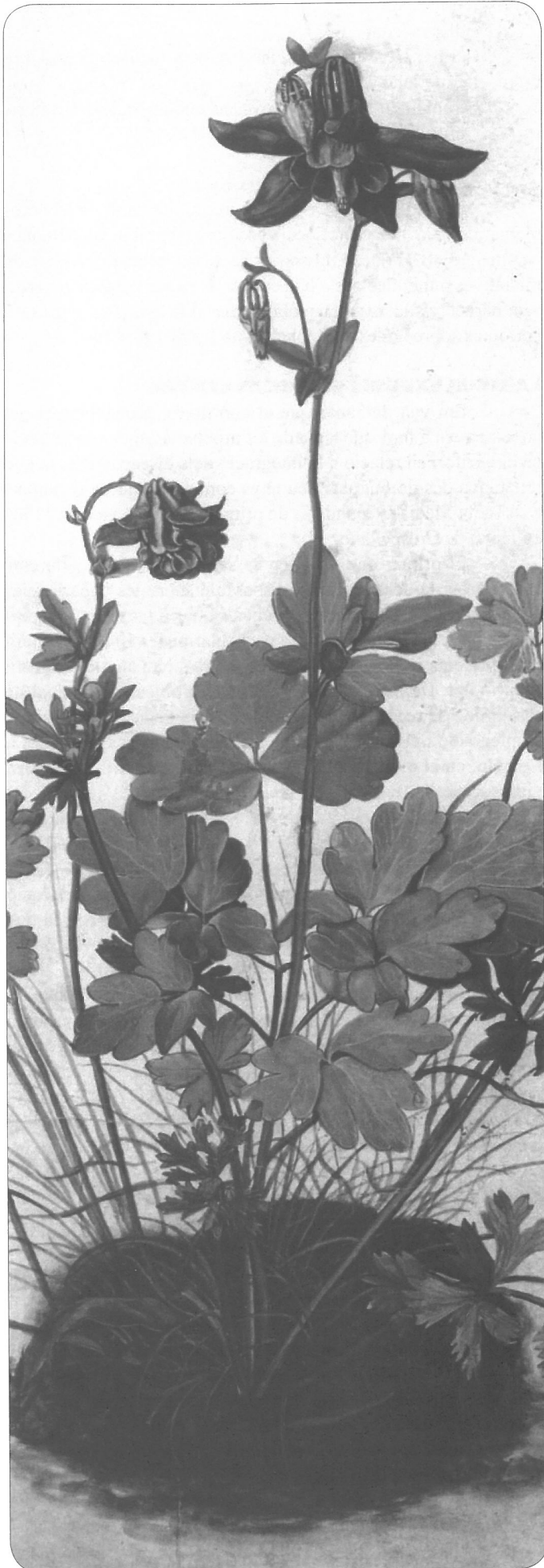
La recollida de dades es va organitzar de manera hipertextual i la perspectiva del treball preveu una contínua actualització de les informacions recollides i, per tant, un enriquitment dels continguts de l'hipertext. Ja és possible fer recerques a l'adreça d'internet del Centre de Documentació; es tracta d'un instrument que s'ha acabat fa poc i encara està en procés de perfeccionament (adreça: www.cdila.it).

EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ DE CRESPELLANO (BOLOGNA)

Aquest centre es va crear l'any 1992 a partir d'un conveni entre les administracions de Bazzano, Crespellano i Monteveglio (al voltant de 15.000 habitants), propiciat per l'Associació Volhand, en col·laboració amb la Universitat dels Estudis de Bologna (professor Andrea Canevaro).

El centre neix amb la finalitat de cercar, promoure i organitzar suports científics, culturals i instrumentals per posar-los a disposició de les institucions i persones públiques o privades interessades en la integració de les persones en situació de handicap.

L'any 2000 es va firmar un conveni amb el Centre de Documentació Handicap de Bologna. L'acord té l'objectiu de valorar i utilitzar millor els recursos d'aquests dos centres que treballen en territoris veïns. Els dos centres junts estan reconeguts per la Regió d'Emilia Romagna com a centres de referència provincial dins la xarxa regional dels Centres de Documentació.

L'any 2001 l'àrea de municipis adherits al centre s'enriqueix amb la participació del Municipi de Monte S. Pietro (al voltant de 10.000 habitants).

De quines idees i exigències va néixer el nostre Centre de Documentació per a la integració

Cap a finals dels anys vuitanta, a Crespellano, es van començar a fer reunions periòdiques entre operadors de l'escola, familiars de nois i noies "discapacitats", educadors i Andrea Canevaro, de la Universitat de Bologna; l'element que emergia amb força era la frustració causada per l'experiència comuna de la "pèrdua de memòria". Sovint passava que, a causa dels canvis de personal i a d'altres motius, s'oblidaven experiències positives de les escoles en la "rehabilitació", en el món laboral, obligant a tornar a refer les relacions interpersonals entre els operadors, com si no hi hagués un passat al qual referir-se.

Les famílies i els operadors també es queixaven de les dificultats que tenien per trobar informacions que els ajudessin a fer front a les seves situacions particulars o a orientar-se dins la multiplicitat d'informacions i d'intervencions sanitàries, de rehabilitació o educatives proposades pels diferents organismes. Aquesta dificultat creava també incomprendiments i de vegades conflictes oberts entre les famílies i els operadors.

Efectivament, les informacions podien ser poques o excessivament nombroses, sense elements per poder-les interpretar dins dels contextos dels quals provenien, amb la conseqüència de fer molt difícil una selecció crítica i amb el risc de caure en absolutismes perillosos.

Un altre factor sorgia de la situació dels recursos a les diverses institucions: pobrament coordinades, amb solapaments, malbaratament, poca atenció a les persones discapacitades i anul·lació de l'eficàcia d'anteriors intervencions.

Per aquests motius va sorgir la proposta de crear un lloc en què, **amb la contribució de tots**, es pogués construir el "fil" de les històries, de les estratègies eficaces adoptades anteriorment, dels recursos activats, de les autonomies aconseguides: el Centre de Documentació.

ESTRUCTURA DEL CENTRE

Els usuaris

L'activitat del centre està adreçada a:

- operadors de les institucions i dels serveis que col·laboren en la integració educativa, escolar, social i laboral de les persones amb handicaps
- persones discapacitades, famílies i associacions
- estudiants
- administradors públics
- ciutadans en general interessats en la integració dels discapacitats

Modalitats de relacions entre usuaris i centre

- ús directe dels recursos (servei de consulta i préstec del material)
- ús assistit del mateix material, amb assessorament
- creació de grups de treball per temes i en relació a les demandes

Serveis de base que el centre ofereix als municipis adhe-

rits

- 1) Ús de la documentació que hi ha al centre.
- 2) Accés a les informacions organitzades en el banc de dades.
- 3) Assessorament a operadors escolars, socials i administratius; organització de cursos de formació per als operadors socials i de l'escola.
- 4) Suport a iniciatives i recerques sobre temes d'integració escolar, laboral i social.
- 5) Coordinació amb els altres centres de documentació de la xarxa regional per a l'accés a les informacions sobre déficits i als diferents bancs de dades.
- 6) Coordinació amb altres centres de recerca entre els quals el Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de Bologna.

1. Documentació

L'activitat de documentació del centre persegueix dos objectius fonamentals:

- la compra, recollida, sistematització i difusió de productes documentals
- la difusió de la cultura de la documentació entesa com a capacitat de crear memòria de les experiències.

En el centre hi ha llibres, revistes, materials no publicats d'experiències de la zona, documents de congressos sobre temàtiques relacionades amb la integració i els handicaps, tesines i tesis doctorals, dossiers i altres materials. També s'està començant a fer un arxiu de materials audiovisuals.

En el servei de documentació es poden consultar tres tipus de bancs de dades:

- **Banc de dades "ARXIU"**: catàleg informatitzat de tots els materials que hi ha en el centre, classificats en base a les normes establertes en la coordinació regional
- **Banc de dades "TREBALL"**: Dades sobre la disponibilitat de les empreses de Bazzano, Crespellano i Monteveglio per a la integració en el treball de persones en situació de handicap
- **Banc de dades "DÈFICITS"**: Informacions i dades sobre els diferents déficits (complementant i en col·laboració amb els altres Centres Regionals), orientacions i notícies útils per als operadors dels serveis, per a les persones discapacitades i per a les seves famílies.

2. Formació

El CDI organitza, en col·laboració amb les entitats promotores, activitats de formació i reciclatge (una mitjana de dos cursos de formació a l'any) sobre temes de integració escolar, laboral i social de les persones amb discapacitats i sobre la comunicació intercultural. Les activitats estan adreçades al personal que treballa en l'àmbit escolar, extraescolar, a les estructures educatives i de rehabilitació i als voluntaris de les diverses associacions.

3. Assessorament

El CDI proporciona personal especialitzat per a l'assessorament a persones o grups en els següents camps:

- recerca i localització de materials i informacions sobre problemàtiques específiques vinculades a temes de integració escolar, laboral i social de les persones amb

discapacitat

- criteris i modalitats d'elaboració de documentació sobre experiències
- implementació de centres de documentació i criteris d'organització i catalogació dels materials.

4. Iniciatives i recerques

Per sensibilitzar l'opinió pública i mantenir viva la problemàtica de la integració social, escolar i laboral de les persones en situació de handicap, el centre ha desenvolupat una sèrie de iniciatives públiques que s'han concretat en activitats de recerca, seminaris d'estudi i treball sobre temes d'actualitat, congressos periòdics sobre temes relacionats amb les discapacitats.

LA MEVA EXPERIÈNCIA EN EL CENTRE

Em van demanar que el coordinés, probablement pel coneixement a fons que tenia de les problemàtiques que hi havia en el territori en relació a la integració dels discapacitats, ja que treballava des de feia uns deu anys com a educadora de suport a l'Escola Media (Secundària de primer grau que va dels 11 als 14 anys) de Crespellano.

El primer que vaig fer va ser recollir a les diferents escoles tota la documentació disponible sobre les experiències que s'havien dut a terme, experiències que en part coneixia personalment i que em semblaven particularment vàlides. Al llarg dels diferents anys, les tasques del centre s'han anat modificant i enriquint. De totes maneres, es manté l'objectiu principal de ser un lloc de recollida i reelaboració de la documentació sobre la integració i els recorreguts de les **persones discapacitades a l'escola, en el món laboral i en els altres moments de la seva vida social**.

Avui en dia, en el centre hi treballem quatre professionals: tres amb una formació pedagògica i un amb formació psicològica, tots a temps parcial. Les tasques són: assessorament als mestres de les escoles de primària del territori, conduir tallers d'Educació Activa a les aules que ens ho demanen, cercar empreses que puguin incloure treballadors discapacitats, tutoritzar estudiants universitaris que vénen a fer pràctiques o tesis de llicenciatura, organitzar trobades amb pares i representants de les associacions, trobades de formació per a voluntaris, mestres i educadors diversos. Una altra funció que fem és la de mantenir al dia el catàleg de llibres i revistes sobre temes d'interès i mantenir viva la relació i col·laboració amb els altres centres de documentació de la regió d'Emilia Romagna per tal de dur a terme recerques i projectes d'innovació conjuntament.

El centre s'ha convertit en un lloc de trobada entre persones amb necessitats, competències i perfils professionals diferents; això vol dir haver après a acollir tots els "sabers" (de les persones amb handicaps, de les seves famílies, dels operadors escolars, sociosanitaris, dels administradors...) per valorar-los, evitant visions jeràrquiques i subordinades, afavorint, en canvi, els intercanvis, les reelaboracions i la col·laboració.

El centre s'ha convertit, doncs, en un **servei d'unió entre persones i realitats implicades en el tema de la integració amb l'objectiu de donar a conèixer els recursos presents en el territori**. Per fer això, fa poc hem acabat de confeccionar un banc de dades anomenat precisament "Recursos territorials" que properament es podrà consultar per internet.

L'última iniciativa fruit d'aquest treball del centre ha sigut la creació d'una cooperativa social que contracta treballadors amb discapacitats i sense. Per ara els sectors de treball són:

el manteniment dels jardins públics i la gestió de punts de bar estiuencs per a refrescos en els dos parcs dels nostres pobles. Primer, el centre realitza una indagació sobre el mercat i també ofereix assessorament pedagògic per donar suport a la integració dels treballadors discapacitats en els diferents grups.

PERSPECTIVES

Les experiències d'aquests anys a les escoles del nostre territori de la Valsamoggia han portat que el centre sigui un punt de referència també en relació a l'acolliment dels alumnes estrangers, cercant de donar resposta, juntament amb els professors, a les demandes d'alfabetització i de diàleg intercultural; a més, al costat de la Xarxa de Centres d'Emilia Romagna estem desenvolupant un model que pugui fer Assessorament a les escoles (com està previst a la llei regional 12) en relació a diverses temàtiques: prevenció del fracàs escolar, responsabilització dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge amb l'ús d'estratègies de la Pedagogia Activa, prevenció del "bullyng", així com, naturalment, la integració dels alumnes amb discapacitats i de l'acolliment als alumnes estrangers.

Per acabar: el Centre de Documentació vol continuar treballant com a laboratori i observatori per valorar i recollir les **"bones pràctiques"**, entenent com a tals, no les millors pràctiques, sinó l'organització que tingui en compte la societat globalment, amb tota la seva diversitat i riquesa: diversitat de gènere, de cultura, d'edat i d'eventuals discapacitats.

Per tant, l'aventura continua...

Luisa Zaghi

Pedagoga del Centre de Documentació per a la Integració (CDI) de Crespellano (Bologna)

Notes:

- [1] Aquest article ha estat traduït per Teresa Huguet
 [2] L'Ausilioteca és un servei públic que ofereix recursos materials (instruments, aparells, dispositius tècnics...) per afavorir l'autonomia de les persones amb discapacitats físiques i que tenen dificultats de comunicació, de control del seu espai i entorn proper o per desenvolupar i participar en activitats lúdiques.
 [3] El centre està a la Via Marconi 47, en el palau Garagnani, a Crespellano (Bologna).
 Tel. 051 964054 – e mail: cdi@comune.crespellano.bo.it
 Horari pel públic : dimecres i dijous de les 9:30 a les 12:30 (excepte juliol i agost)

Correspondència amb l'autora: Luisa Zaghi. Pedagoga del Centre de Documentació per a la Integració (CDI) de Crespellano. Via Marconi 47. Palau Garagnani. Crespellano (Bologna). E-mail: cdi@comune.crespellano.bo.it

